

NEWS ITEMS

ХІІ УКРАЇНСЬКИЙ БІОХІМІЧНИЙ КОНГРЕС (30 вересня – 4 жовтня 2019 р., Тернопіль)

30 вересня – 4 жовтня 2019 р. у м. Тернополі відбувся ХІІ Український біохімічний Конгрес. Конгрес, який носить історичну назву «біохімічний», на сьогодні набув міждисциплінарного характеру, охопивши широке коло «Наук про життя (Lifesciences)», включно з молекулярною біологією, біофізикою, геномікою, імунологією, біотехнологією, експериментальною медициною, фармакологією тощо. Він став визначною подією не лише для української біохімічної спільноти, але і для фахівців суміжних спеціальностей, які цікавляться найновішими досягненнями в цих сферах науки та перспективами їх розвитку.

Конгрес було присвячено 165-й річниці від дня народження видатного українського вченого-біохіміка, громадського та політичного діяча Івана Горбачевського проведено на базі Тернопільського національного медичного університету, який носить його ім'я.

Конгрес було підготовлено Українським біохімічним товариством (УБТ), Інститутом біохімії ім. О. В. Палладіна НАНУ як базовою організацією УБТ, Тернопільським національним медичним університетом імені І. Я. Горбачевського за підтримки Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства освіти і науки України, Національної академії медичних наук України та Федерації європейських біохімічних

товариств (FEBS). Організаційний та програмний комітети Конгресу очолив президент УБТ, академік НАН та НАМН України С. В. Комісаренко. Під час проведення Конгресу відбувся також черговий з'їзд Українського біохімічного товариства.

На Конгресі було зареєстровано 236 учасників, серед них 6 академіків НАН та НАМН України, 5 членів-кореспондентів НАН та НАМН України, 64 професори і доктори наук, 65 кандидатів наук, 96 – молодих науковців віком до 35 років (з них 23 – кандидати наук). Було представлено такі регіональні відділення УБТ: Київське, Львівське, Харківське, Дніпровське, Тернопільське, Івано-Франківське, Вінницьке, Одеське, Чернівецьке, Полтавське, Ужгородське, Миколаївське.

На урочистому відкритті Конгресу, яке відбулось в актовій залі Тернопільського національного медичного університету, із вступним словом виступив президент УБТ академік Сергій Комісаренко. З вітальним словом до учасників Конгресу звернулись Голова Тернопільської обласної ради Віктор Овчарук, заступник голови Тернопільської обласної державної адміністрації (ТОДА) Юрій Юрик, начальник управління охорони здоров'я ТОДА Володимир Богайчук, представник МОН України Оксана Крукевич.

Відкриття ХІІ Українського біохімічного конгресу, 30 вересня 2019 р., Тернопіль

*Академік НАН і НАМН України
С. В. Комісаренко*

Проф. М. М. Корда

Проф. С. Штіпек

Було оголошено привітання Конгресу від президента НАН України академіка НАН України Б. Є. Патона. Від відомого біохіміка Аарона Чехановера (Ізраїль), який отримав Нобелівську премію 2004 року за відкриття убіквітинзалежного протеолізу, прозвучало відеозвернення з побажаннями успіхів учасникам Конгресу.

З великою зацікавленістю учасники Конгресу заслухали пленарну лекцію академіка Сергія Комісаренка «Досягнення наук про життя – основа сучасної і майбутньої медицини», в якій було проаналізовано бурхливий розвиток біологічних наук та найвизначніші досягнення і відкриття, відзначені Нобелівською премією в галузі фізіології та медицини. Ректор Тернопільського національного медичного універ-

ситету професор Михайло Корда в своїй лекції охарактеризував життєвий шлях академіка Івана Горбачевського як громадсько-політичного і державного діяча та видатного вченого, який зробив значний внесок у розвиток біохімії, зокрема, здійснивши синтез сечовини та передбачивши побудову протеїнів з амінокислот. Про діяльність Івана Горбачевського як засновника чеської медичної хімії розповів професор Першого медичного факультету Карлового університету в Празі (Чехія) Станіслав Штіпек.

Слід зазначити, що офіційному відкриттю Конгресу передував семінар «Innovative Medicine Does Not Exist Without Knowledge Transfer», проведений головою Асоціації з регіональної кооперації зі здоров'я, науки та технологій (RECOOP

Урочисте відкриття Конгресу завершилось яскравою художньою програмою за участю хору Тернопільського національного медичного університету, 30 вересня 2019 р., Тернопіль

*Керівник Семінару “Innovative Medicine Does Not Exist Without Knowledge Transfer”
д-р Шандор Варі та його учасники, 30 вересня 2019 р., Тернопіль*

HST), доктором Шандором Варі (США). Семінар було присвячено впливу інновацій на медицину та шляхам імплементації новітніх досягнень фундаментальних досліджень «наук про життя» в медичну практику.

Роботу Конгресу було сплановано з урахуванням сучасних досягнень у галузі не лише біохімії, але й медицини та необхідності розвитку зв'язків між біохімічними та медичними напрямками досліджень. Учасники Конгресу працювали в таких симпозиумах: 1 – Структура, функції та властивості біологічних макромолекул і надмолекулярних комплексів; 2 – Регуляція метаболічних процесів та клітинних функцій за норми і патології; 3 – Медична та фармакологічна біохімія; 4 – Біотехнологія та нанобіотехнологія; 5 – Біохімія сільськогосподарських тварин і рослин. Харчова біохімія.

Усього учасники Конгресу заслухали та обговорили 16 пленарних доповідей. Нагальним питанням сучасної фундаментальної та прикладної біохімічної науки були присвячені пленарні доповіді академіків НАНУ С. Костеріна,

М. Тукала, А. Сибірного, членів-кореспондентів НАНУ Р. Стойки, Я. Шуби, О. Мінченка, професорів В. Зав'ялова, В. Філоненка, С. Дзядевича, Л. Дробот, В. Лушчака, Д. Колибо та Є. Думіч (Загреб, Хорватія).

До пленарних виступів долучились не лише біохіміки, але й відомі фахівці в галузі медико-біологічних досліджень. Із доповіддю на тему «Сучасні уявлення про механізми розвитку цукрового діабету» виступив член-кореспондент НАМН України Борис Маньковський; «Кардіологія і трансляційна медицина: від ідеї до нових лікувальних стратегій» – член-кореспондент НАМН України Олександр Пархоменко; «Роль мікро РНК у сучасній діагностиці та лікуванні раку» – академік НАН України Василь Чехун.

На симпозиальних засіданнях було презентовано 72 доповіді, аналіз яких свідчить про істотні результати українських вчених у дослідженні властивостей біологічних макромолекул та біомембран, особливостей перебігу метаболічних процесів у живих організмах в нормі та за патології, механізмів регуляції біохімічних

*Академік НАН України
С. О. Костерін*

*Академік НАН України
М. А. Тукало*

*Чл.-кор. НАН України
Р. С. Стойка*

*Акад. НАН України
А. А. Сибірний*

*Чл.-кор. НАМН України
Б. М. Маньковський*

*Чл.-кор. НАМН України
О. М. Пархоменко*

процесів, біосенсорики, нанобіотехнології. Симпозіальні засідання супроводжувались демонстрацією стендових повідомлень (75 постерів).

Із плідними дискусіями було проведено засідання двох цікавих круглих столів: «Біобезпека» та «Комп'ютерна біохімія. Біоінформатика, молекулярна динаміка, докінг, грид-технології».

На Конгресі було продовжено, започатковану на попередніх біохімічних з'їздах, традицію конкурсного відбору кращих усних та постерних повідомлень молодих вчених та відзначення переможців конкурсу. Авторитетна комісія, до складу якої увійшли відомі вчені – біохіміки з різних регіонів України, проаналізувала доповіді науковців, а спонсори Конгресу виділили кошти для преміювання переможців. Премією косметичної компанії L'Oreal за кращу усну доповідь жінки-науковця нагороджено Галину Волинець (Інститут молекулярної біології і генетики НАНУ, Київ) та Світлану Прилуцьку (Київський національний університет імені Тараса Шевченка). Переможцями в конкурсі усних доповідей, зроблених молодими науковцями (до 35 років), визнано Ірину Горак (Інститут біохімії

ім. О. В. Палладіна НАНУ, Київ) та Марію Рибак (Інститут молекулярної біології і генетики НАНУ, Київ), які отримали винагороду від Української фармацевтичної компанії «Артеріум». Переможці конкурсу кращих постерних повідомлень молоді вчені Олег Дем'янчук (Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, Івано-Франківськ), Наталя Фінюк (Інститут клітинної біології НАНУ, Львів) та Ігор Панас (Інститут біохімії ім. О. В. Палладіна НАНУ, Київ) були нагороджені премією центру інновацій «Сходи в МАЙБУТНЄ».

Під час роботи Конгресу відбулась важлива науково-організаційна подія – черговий XII з'їзд Українського біохімічного товариства. На з'їзді було заслухано звітну доповідь Центральної ради УБТ за період 2015–2019 рр., з якою виступив президент УБТ академік С. В. Комісаренко, а також звіт Ревізійної комісії. У звітній доповіді президента УБТ було надано інформацію щодо принципів діяльності УБТ, основних напрямів роботи регіональних товариств у звітний період та на наступні роки, організаційної роботи з проведення XII Українського біохіміч-

Нагородження переможців конкурсу молодих вчених, 3 жовтня 2019 р., Тернопіль

Президія XII з'їзду Українського біохімічного товариства, 2 жовтня 2019 р., Тернопіль

ного Конгресу. В обговоренні звіту президента УБТ взяли участь академік НАНУ С. Костерін, академік НАНУ М. Тукало, член-кореспондент НАНУ Р. Стойка, професори М. Корда, В. Лушак, В. Кравець та інші.

У своїй постанові XII з'їзд УБТ визнав роботу керівних органів Товариства задовільною та окреслив основні напрями діяльності на перспективу – підвищення ефективності наукових біохімічних досліджень; впровадження їхніх результатів у практику; посилення зв'язків біохімії з біотехнологією, медициною, фармакологією; продовження активної співпраці з Європейською федерацією біохімічних товариств (FEBS) та Міжнародним (всесвітнім) союзом біохіміків та молекулярних біологів (IUBMB); підтримання участі членів УБТ у міжнародних наукових проєктах, грантах, програмах; стажування; контроль над дотриманням сучасних етичних стандартів публікації даних для запобігання такої недоброякісної наукової практики, як виклад спотворених даних та плагіат; підтримка часописів *The Ukrainian Biochemical Journal* та *Biotechnologia Acta*; ширше залучення до рецензування, поданих до цих часописів, статей авторитетних вчених; з метою покращення взаємодії регіональних відділень ефективніше використовувати WEB-сторінку УБТ на сайті Інституту біохімії НАНУ, яка регулярно поповнюється корисною для членів УБТ інформацією і через яку можна інформувати наукову спільноту про наукові заходи регіональних відділень УБТ.

З'їзд УБТ обрав новий склад Центральної ради. На своєму організаційному засіданні Центральна рада обрала Президію. Президентом УБТ одногослосно обрано академіка НАН та НАМН України С. Комісаренка, віце-президентами – академіків НАН України С. Костеріна, М. Тукала та Д. Мельничука, вченим секретарем – професора О. Матишевську, секретарем з іноземних справ – професора Т. Борисову.

За ініціативи FEBS у рамках XII Українського біохімічного Конгресу успішно працював освітній семінар – «Techniques and Efficient Roadmaps: New Options for Practicals and Innovative Learning» за участю провідних європейських лекторів – фахівців з освіти. На семінарі молоді науковці та освітяни, аспіранти та студенти мали унікальну нагоду ознайомитись із сучасними світовими технологіями фундаментального та практичного навчання в галузі біохімії та молекулярної біології, дистанційного навчання з використанням інтернет-ресурсів, рекомендаціями щодо підготовки дисертаційних робіт, написання наукових статей, грантів, curriculum vitae. Учасники освітнього семінару отримали відповідні сертифікати FEBS.

Робота Конгресу проходила в творчій, дружній, злагожденій атмосфері та відзначалася оптимістичним настроєм, значною мірою зумовленим можливістю зустрітись та поспілкуватись з колегами та однодумцями, які присвятили свою діяльність наукам про життя, і для яких наукова творчість – найважливіший атрибут їх-

Освітній семінар – «Techniques and Efficient Roadmaps: New Options for Practicals and Innovative Learning», 4 жовтня 2019 р., Тернопіль

нього духовного життя. В учасників Конгресу залишилися чудові враження від знаного Тернопільського медичного університету, діяльність якого організовано на високому сучасному рівні та від чудового міста Тернополя.

Організаційний комітет та учасники Конгресу вкрай вдячні ректорові Тернопільського національного медичного університету професору М. М. Корді та проректору професору І. М. Кліщу за участь та істотну допомогу в організації і проведенні Конгресу.

Центральна рада УБТ висловлює свою щирю подяку за високий рівень організації роботи Конгресу співробітникам Інституту біохімії ім. О. В. Палладіна НАНУ та за фінансову під-

тримку Національній академії наук, Міністерству освіти і науки України, FEBS та RECOOP, а також спонсорам – товариствам «Науково-виробнича компанія ЕКОФАРМ», «АЛТ Україна ЛТД», «АЛСІ Україна ЛТД», «ЛАБ-сервіс», «МедЛабГрант-ІФ», «Вектор БЕСТ Україна» «БІОЛАБТЕХ ЛТД», «Глобал Біомаркетинг Груп», «СФЕРА СІМ», «ПРОСТО ПРИЛАД», «Міра», «Пивоварня Опілля», Корпорації «АРТЕРІУМ», Центру інновацій «Сходи в МАЙБУТНЄ», ПрАТ «ІНДАР» та «Тернопільський молокозавод», компаніям «ХЕМА» та «L'OREAL».

Матеріал підготували:

віце-президент УБТ,
акад. НАН України С. О. КОСТЕРІН,
секретар УБТ, проф. О. П. МАТИШЕВСЬКА,
зав. ВНТІ, к.б.н. В. М. ДАНИЛОВА,
відп. секретар редакції *The Ukrainian
Biochemical Journal*, к.б.н. М. В. ГРИГОР'ЄВА